KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	12.6-3LEK-C6.3-CD	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	**Chirurgia dziecięca**
	angielskim	**Pediatric surgery**

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	lekarski
1.2. Forma studiów	stacjonarne
1.3. Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
1.4. Profil studiów	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr n. med. Przemysław Wolak
1.6 Kontakt	przemyslaw.wolak@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.3. Język wykładowy	Polski
2.5. Wymagania wstępne	Anatomia, fizjologia, chirurgia, pediatria

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

1. Formy zajęć		**WYKŁAD: 15 (w tym 6h e-learning) , seminaria 15, ĆWICZENIA: 25**
1. Sposób realizacji zajęć		Wykład - Zajęcia w pomieszczeniach dydaktycznych Collegium Medicum UJK ćwiczenia i seminaria: Klinika Chirurgii Dziecięcej, Urologii i Traumatologii Świętokrzyskie Centrum Pediatrii Wojewódzki Szpital Zespolony
1. Sposób zaliczenia zajęć		**WYKŁAD – E, seminaria- Zo, ĆWICZENIA - Zo**
1. Metody dydaktyczne		wykład konwersatoryjny, dyskusja, studium przypadku w warunkach naturalnych.
1. Wykaz literatury	**podstawowa**	1. Bagłaj M., Kaliciński P. Chirurgia dziecięca Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016
	uzupełniająca	1. Stoba C., Willital G. H., Sołtysiak P. K. Atlas chirurgii dziecięcej Bernardinum 2008 2. Czernik J. Powikłania w chirurgii dziecięcej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY KSZTAŁCENIA

1. Cele przedmiotu

C1 uzyskanie wiadomości na temat specyfiki i odrębności schorzeń chirurgicznych u dzieci i młodzieży
C2 przygotowanie do w warunkach oddziału chirurgii dziecięcej, umiejętność rozpoznania chorób chirurgicznych u dzieci
C3 kształtowanie prawidłowej postawy lekarza wobec dzieci chirurgicznie chorych

1. Treści programowe

Wykłady

1. Odrębność chirurgii dziecięcej (inny rodzaj schorzeń, sposób leczenia, wady wrodzone, odrębności anatomii i fizjologii ustroju dziecięcego). 1 godz.

2. Historia chirurgii dziecięcej na świecie, w Polsce i Kielcach.1 godz.

3. Wady wrodzone ośrodkowego układu nerwowego-sposoby leczenia chirurgicznego. Kompleksowe leczenie dziecka z wodogłowiem i przepukliną oponowo-rdzeniową. 1,5 godz.

4. Wady wrodzone przewodu pokarmowego. Leczenie torakoskopowego zarośnięcia przełyku. Wady zwrotu i położenia jelit. Zarośnięcie jelita cienkiego i grubego. Choroba Hirschspruga. Zarośnięcie odbytu. Niedrożność dróg żółciowych. Sposoby leczenia i operacji u noworodków i niemowląt 1,5 godz..

6. Chirurgia małoinwazyjna w chirurgii dziecięcej. Laparoskopowe usunięcie wyrostka robaczkowego, uchyłka Meckela, pęcherzka żółciowego. PIRS, Operacja TEPT w chorobie Hirschsprunga. 1 godz.

7. Leczenie urazów u dzieci ze szczególnym uwzględnieniem wskazań i sposobów leczenia zachowawczego urazów mózgu, śledziony, wątroby, nerek. Rola lekarza w zachowawczym leczeniu urazów.1 godz.

8. Ortopedia dziecięca (złamania i zwichnięcia u dzieci)- rozpoznanie, sposoby leczenia i rehabilitacji. Odrębności postępowania u dzieci i dorosłych. 1 godz.

9. Wady wrodzone układu moczowego wymagające leczenia chirurgicznego (wodonercze wrodzone, odpływy pęcherzowo-nerkowe, zespół wynicowania i wierzchniactwa, zaburzenia różnicowania płci). Moczenie nocne i dzienne – rozpoznanie, diagnostyka leczenie.1 godz.

10. Chirurgia onkologiczna u dzieci i młodzieży.1 godz.

Ćwiczenia i seminaria

1. Wprowadzenie do chirurgii dziecięcej - zakres, kierunki rozwoju, odmienności postępowania z pacjentem pediatrycznym, możliwości chirurgii prenatalnej. 1 godz.

2. Wady wrodzone przewodu pokarmowego, przedniej ściany brzucha. 4 godz.

3. Wady wrodzone twarzoczaszki, szyi, centralnego układu nerwowego- wady rozszczepowe twarzy, przetoki i torbiele szyi, wady dysraficzne, wodogłowie. 3 godz.

4. Wady wrodzone układu oddechowego, wrodzone deformacje klatki piersiowej. 2 godz.

5. Wady układu moczowo-płciowego, zaburzenia czynnościowe dolnych dróg moczowych, pęcherz neurogenny. 4 godz.

6. Ostre stany w chirurgii dziecięcej- ostry brzuch, ostra moszna, NEC, niedrożność przewodu pokarmowego, skręt jajnika, wgłobienie jelita. 4 godz.

7. Najczęściej wykonywane zabiegi w chirurgii dziecięcej - przepuklina pachwinowa, wodniak jądra, stulejka, wnętrostwo, przepuklina pępkowa, znamiona barwnikowe i guzki skóry. 3 godz.

8. Leczenie chirurgiczne nowotworów wieku dziecięcego. 2 godz.

9. Traumatologia dziecięca (urazy głowy, klatki piersiowej, jamy brzusznej, urazy okołoporodowe, zespół dziecka maltretowanego). 4 godz.

10. Oparzenia i wstrząs. 3 godz.

11. Zaliczenie

Efekty kształcenia dla przedmiotu		
kod	**Student, który zaliczył przedmiot**	**Odniesienie do efektów kształcenia**
w zakresie **WIEDZY**:		
W01	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci: d) chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych typowych dla wieku dziecięcego, e) ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparć, krwawień z przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, chorób trzustki, cholestaz i chorób wątroby oraz innych chorób nabytych i wad wrodzonych przewodu pokarmowego, f) zakażeń układu moczowego, wad wrodzonych układu moczowego, zespołu nerczycowego, kamicy nerkowej, ostrej i przewlekłej niewydolności nerek, ostrych i przewlekłych zapaleń nerek, chorób układowych nerek, zaburzeń oddawania moczu, choroby refluksowej pęcherzowo-moczowodowej, g) chirurgicznych chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, otyłości,	E.W3.
W02	zna zagadnienia: dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania: psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci;	E.W4.
W03	zna podstawowe sposoby diagnostyki i terapii płodu;	E.W5.
W04	zna najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci oraz zasady postępowania w tych stanach;	E.W6.
W05	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania oraz postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: a) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, b) chorób klatki piersiowej, c) chorób kończyn i głowy, d) złamań kości i urazów narządów;	F.W1.
W06	zna wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;	F.W2.
W07	zna zasady kwalifikacji i wykonywania oraz najczęstsze powikłania podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych;	F.W3.
W08	zna zasady bezpieczeństwa okołooperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji;	F.W4.
W09	zna leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;	F.W5.
W10	zna wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii;	F.W6.

W11	zna aktualne wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych;	F.W7.
W12	zna problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: a) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, b) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów leczniczych, c) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;	F.W10.
W13	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie: a) obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych, b) innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami, c) urazów czaszkowo-mózgowych, d) wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego, e) guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego, f) chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego;	F.W13.
W14	zna w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane;	F.W14.
w zakresie **UMIEJĘTNOŚCI**:		
U01	przeprowadza wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną;	E.U2.
U02	przeprowadza badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;	E.U4.
U03	ocenia stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta;	E.U7.
U04	ocenia stan noworodka w skali Apgar oraz ocenia jego dojrzałość, bada odruchy noworodkowe;	E.U8.
U05	zestawia pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych;	E.U9.
U06	ocenia stopień zaawansowania dojrzewania płciowego;	E.U10.
U07	przeprowadza diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;	E.U12.
U08	ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta;	E.U13.
U09	rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia;	E.U14.
U10	rozpoznaje stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek;	E.U15.
U11	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;	E.U16.
U12	przeprowadza analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi;	E.U17.
U13	kwalifikuje pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;	E.U20.
U14	definiuje stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje chorego ograniczają postępowanie zgodne z określonymi dla danej choroby wytycznymi;	E.U21.
U15	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń;	E.U24.

U16	stosuje leczenie żywieniowe (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego);	E.U25.
U17	asystuje przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów lekarskich: a) przetaczaniu preparatów krwi i krwiopochodnych, b) drenażu jamy opłucnowej, c) nakłuciu worka osierdziowego, d) nakłuciu jamy otrzewnowej, e) nakłuciu lędźwiowym, f) biopsji cienkoigłowej, g) testach naskórkowych, h) próbach śródskórnych i skaryfikacyjnych oraz interpretuje ich wyniki;	E.U30.
U18	planuje konsultacje specjalistyczne;	E.U32.
U19	ocenia odleżyny i stosuje odpowiednie opatrunki;	E.U35.
U20	postępuje właściwie w przypadku urazów (zakłada opatrunek lub unieruchomienie, zaopatruje i zszywa ranę);	E.U36.
U21	asystuje przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowuje pole operacyjne i znieczula miejscowo okolicę operowaną;	F.U1.
U22	posługuje się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;	F.U2.
U23	stosuje się do zasad aseptyki i antyseptyki;	F.U3.
U24	zaopatruje prostą ranę, zakłada i zmienia jałowy opatrunek chirurgiczny;	F.U4.
U25	bada sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy oraz jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha, a także wykonuje badanie palcem przez odbyt;	F.U6.
U26	ocenia wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich;	F.U7.
U27	wykonuje doraźne unieruchomienie kończyny, wybiera rodzaj unieruchomienia konieczny do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontroluje poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego;	F.U8.
U28	zaopatruje krwawienie zewnętrzne;	F.U9.
U29	monitoruje okres pooperacyjny w oparciu o podstawowe parametry życiowe;	F.U12.
U30	ocenia stan chorego nieprzytomnego zgodnie z obowiązującymi międzynarodowymi skalami punktowymi;	F.U21.
U31	rozpoznaje objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego;	F.U22.
U32	ocenia wskazania do wykonania punkcji nadłonowej i uczestniczy w jej wykonaniu;	F.U23.
U33	asystuje przy typowych procedurach urologicznych (endoskopii diagnostycznej i terapeutycznej układu moczowego, litotrypsji);	F.U24.

1. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia																					
Efekty przedmiotowe *(symbol)*	**Sposób weryfikacji (+/-)**																				
	Egzamin ustny*			**Kolokwium***			**Projekt*- metoda *case study***			**Aktywność na zajęciach***			**Praca własna***			**Praca w grupie***			**Inne – *obecność na zajęciach***		
	Forma zajęć			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***		
	W	*C*	*...*	*W*	*C*	*P*	*W*	*C*	*P*	*W*	*C*	*P*	*W*	*C*	*...*	*W*	*C*	*...*	*W*	*C*	*P*
W01-W14	+				+	+					+	+						+	+	+	+
U01-U33					+	+		+	+		+	+						+		+	+

1. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia		
Forma zajęć	**Ocena**	**Kryterium oceny**
wykład (W)	**3**	Wynik odpowiedź 61%-68%
	3,5	Wyniki odpowiedź 69%-76%
	4	Wyniki odpowiedź 77%-84%
	4,5	Wyniki odpowiedź 85%-92%
	5	Wyniki odpowiedź 93%-100%
ćwiczenia (C)*	**3**	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych z pomocą pytań naprowadzających / uzupełnienia treści przez nauczyciela.
	3,5	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych z pomocą nauczyciela.
	4	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych w sytuacjach typowych samodzielnie.
	4,5	Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych.
	5	Zakres prezentowanej wiedzy i umiejętności wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji. Gromadzenie danych oraz rozwiązywanie problemów klinicznych samodzielne w sytuacjach nowych i złożonych z zastosowaniem *EBM* .
Ćwiczenia praktyczne	**3**	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające.
	3,5	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela
	4	Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne

	4,5	Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające
	5	Zakres prezentowanej wiedzy i umiejętności wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji

<u>Kryteria oceny ustnej odpowiedzi</u>

1.Udzielenie wyczerpującej temat /zadanie/ odpowiedzi
2.Umiejętność integracji wiedzy z dziedzin / przedmiotów/pokrewnych
3.Samodzielność lub/i kreatywność w prezentacji problematyki, propozycje rozwiązań
4.Prezentacja aktualnej wiedzy związanej z przedmiotem /dziedziną/
5. Rozpoznanie problemów wynikających z zadania

6. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	**Obciążenie studenta**	
	Studia stacjonarne	**Studia niestacjonarne**
Udział w zajęciach dydaktycznych określonych w planie studiów (godz. kontaktowe)	**55**	**55**
- Udział w wykładach	**15**	**15**
- Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach itp.	**40**	**40**
Udział w konsultacjach/ PRAKTYKACH		
Przygotowanie do egzaminu/udział w egzaminie, kolokwium zaliczeniowym itp.		
Inne		
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	20	20
Przygotowanie do wykładu	10	10
Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium itp.	5	5
Przygotowanie do egzaminu/kolokwium	5	5
Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa		
Opracowanie prezentacji multimedialnej		
Przygotowanie hasła do wikipedii		
Inne		
Łączna liczba godzin	**75**	**75**
PUNKTY ECTS za przedmiot	**3**	**3**